

Catedrala Națională

Cont BCR (ROL):
R053 RNCB 0075 0048 9503 0109
Sucursala Sector 4, București

Cont BCR (EURO):
R096 RNCB 0075 0048 9503 0111
Sucursala Sector 4, București

Cont BCR (USD):
R026 RNCB 0075 0048 9503 0110
Sucursala Sector 4, București

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

IUBIREA SMERITĂ A LUI HRISTOS DĂRUIEȘTE VIAȚĂ VEȘNICĂ

*Pastorală de Crăciun
2020*

† DANIEL
PRIN HARUL LUI DUMNEZEU,
ARHIEPISCOPUL BUCUREȘTILOR,
MITROPOLITUL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI,
LOCȚIITORUL TRONULUI CEZAREEI CAPADOCIEI
ȘI
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

**PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL,
PREACUCERNICULUI CLER
ȘI DREPTMĂRITORILOR CREȘTINI DIN
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR**

*HAR, PACE ȘI BUCURIE
DE LA DOMNUL NOSTRU IISUS HRISTOS,
IAR DE LA NOI PĂRINTEȘTI BINECUVÂNTĂRI*

*„Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea,
încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat,
ca oricine crede în El să nu piară,
ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16).*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,*

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos este mai întâi de toate sărbătoarea iubirii smerite și darnice a lui Dumnezeu pentru lume. Este sărbătoarea iubirii milostive a Fiului veșnic al lui Dumnezeu, Care S-a smerit pe Sine făcându-Se om muritor, pentru a-l ridica pe om din păcat și din moarte, dăruindu-i viață și slavă veșnică.

Taina Crăciunului este, așadar, taina iubirii smerite și milostive a lui Dumnezeu, pentru ca noi să devenim asemenea Lui prin iubire milostivă (cf. *Luca* 6, 36). Pe cât a coborât Fiul lui Dumnezeu la noi, pe atât ne-a deschis nouă drum ca să ne înălțăm noi spre El.

Taina iubirii smerite a Fiului lui Dumnezeu, Care S-a făcut om din iubire nesfârșită față de om, este temelia și inima credinței creștine. Această sfântă și mare taină a înomenirii lui Dumnezeu sau a întrupării lui Hristos a fost scopul pentru care Dumnezeu a făcut lumea. Această taină a fost prezisă de profeții lui Dumnezeu inspirați de Duhul Sfânt, apoi a fost trăită și mărturisită de Apostolii lui Hristos (cf. *Romani* 1, 2), apărată și dogmatizată în fața ereziilor de către Părinții Bisericii, gândită în teologie și cântată în viața liturgică de toți creștinii dreptcredincioși sau dreptslăvitori și iubitori de Dumnezeu.

Astfel, cu opt sute de ani înainte de Hristos, prorocul Isaia a prezis nașterea Sa din fecioară, când vorbește despre semnul minunat pe care Dumnezeu îl va da casei lui David: „*Iată, Fecioara va lua în pântec și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel*” (*Isaia* 7, 14); „*Prunc S-a născut nouă, un Fiu S-a dat nouă, a Cărui stăpânire e pe umărul Lui, și se cheamă numele Lui: Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie*” (*Isaia* 9, 5). Iar prorocul Miheia (sec. VIII î.d.Hr.) a prezis nașterea lui Hristos-Mesia în Betleemul Iudeii, arătând totodată că obârșia Lui este veșnică: „*Și tu, Betleeme Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine va ieși Stăpânitor peste Israel, iar obârșia Lui este dintru început, din zilele veșniciei*” (*Miheia* 5, 1).

Sfântul Evanghelist Ioan, supranumit „Teologul” sau „Apostolul iubirii”, copleșit de măreția tainei iubirii milostive a lui Hristos, spune că „*Dumnezeu așa a iubit lumea,*

încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16). De asemenea, Sfântul Pavel, „Apostolul neamurilor”, pătruns și el de fiorul sfânt al uimirii în fața iubirii lui Dumnezeu pentru lume arătată în Iisus Hristos, exclamă: „Cu adevărat mare este taina dreptei credințe: Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălțat întru slavă” (1 Timotei 3, 16).

Urmând credinței Sfinților Apostoli, Sfinții Părinți ai Bisericii, mari dascăli ai lumii și ierarhi, cuvioși și mărturisitori, imnografi și melozi n-au încetat să preamărească taina iubirii smerite și nesfârșite a lui Dumnezeu pentru lume, iubire descoperită nouă prin Iisus Hristos. Așa de pildă, Sfântul Maxim Mărturisitorul († 662) spune că „*prin iubirea Sa mai presus de minte și nesfârșită pentru om, Dumnezeu a devenit cu adevărat și prin natură tocmai ceea ce iubea*”¹, adică om, iar în altă parte, același Sfânt Părinte învață că „*taina întrupării Cuvântului (lui Dumnezeu) cuprinde în sine tot înțelesul enigmelor și simbolurilor din Scriptură, toată semnificația făpturilor văzute și nevăzute. Cine cunoaște taina Crucii și mormântului lui Hristos cunoaște înțelesul făpturilor. Cel care a învățat înțelesul ascuns al învierii cunoaște rostul pentru care Dumnezeu de la început a făcut tot ceea ce există*”².

Subliniind valoarea covârșitoare a Întrupării și Nașterii lui Hristos ca om, pentru a înțelege scopul prim și ultim al universului și al umanității, Sfântul Maxim Mărturisitorul precizează: „*Hristos este marea taină ascunsă, ținta fericită, scopul*

¹ SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, *Ambigua*, trad. Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006, p. 78.

² SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, *Ambigua*, P.G. 91, pp. 1285-1288, *apud* DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Comori ale Ortodoxiei*, Editura TRINITAS, Iași, 2007, pp. 278-279.

pentru care toate au fost făcute [...]. Privind la El, Dumnezeu a chemat toate la ființă. Căci pentru Hristos, pentru taina Sa, există toate veacurile și tot ce cuprind ele. În Hristos își au ele începutul și sfârșitul. Această unire a fost hotărâtă de la începutul lumii: unire a ceea ce este mărginit cu ceea ce este nemărginit, a ceea ce este măsurat cu ceea ce este nemăsurat, a ceea ce are hotar cu ceea ce nu are hotar, unire a Făcătorului cu făptura, a odihnei cu mișcarea. Când a venit plinirea vremii, această unire s-a făcut văzută în Hristos, aducând cu sine împlinirea planurilor lui Dumnezeu”³.

Potrivit Sfintei Scripturi și învățaturii Sfinților Părinți ai Bisericii, a salva sau a mântui pe om înseamnă a-l vindeca sau a-l elibera de păcat și de moarte, pentru a-l face părtaș la viața veșnică din Împărăția lui Dumnezeu. În acest sens, Sfântul Irineu de Lyon († 202) arată care este scopul Întrupării lui Hristos: *„Aceasta este pricina pentru care Cuvântul lui Dumnezeu S-a făcut trup și Fiul lui Dumnezeu Fiu al Omului: pentru ca omul să intre în comuniune cu Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu și, primind înfierea, să fie fiu al lui Dumnezeu. Nu putem, într-adevăr, să participăm la nemurire fără o legătură strânsă cu Cel Nemuritor. Cum am fi putut să ne unim cu nemurirea dacă ea nu s-ar fi făcut ceea ce noi suntem, pentru ca ființa cea muritoare să fie primită în ea și așa noi să fim înfiați și să fim fii ai lui Dumnezeu”⁴.*

Iubiți fii și fice duhovnicești,

Fiul veșnic al lui Dumnezeu, Iisus Hristos, *S-a făcut purtător de trup pământesc*, pentru ca pe noi, oamenii,

³ SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, *Răspunsuri către Talasie*, în *Filocalia*, vol. 3, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2013, p. 373.

⁴ SAINT IRÉNÉE DE LYON, *Contre les hérésies*, trad. franceză de Adelin Rousseau, *Les Éditions du Cerf*, Paris, 1984, p. 47.

să ne facă *purtători de Duh Sfânt ceresc*. *El S-a făcut Om pentru ca pe noi, oamenii, să ne îndumnezeiască prin har*. **Fiul preaslăvit al lui Dumnezeu S-a făcut Fiul smerit al Omului, ca pe oameni să-i înalțe la demnitatea și slava de fii duhovnicești ai lui Dumnezeu**, după cum spune Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, prin cuvintele: „*Și celor câți L-au primit, care cred în Numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut*” (Ioan 1, 12-13). **Așadar, Fiul veșnic al lui Dumnezeu a coborât din ceruri, S-a zămislit, prin lucrarea Sfântului Duh, din pântecul unei fecioare smerite din Nazaret și S-a născut într-o peșteră săracă din Betleem, în interiorul pământului, pentru ca pe noi, oamenii pământeni, să ne înalțe prin har în interiorul Împărăției cerurilor, în intimitatea iubirii și slavei Preasfintei Treimi.**

Întrucât Iisus Hristos ca om S-a smerit pe Sine și S-a făcut ascultător de Dumnezeu până la moarte pe cruce, Dumnezeu L-a înviat din morți și L-a înălțat întru slavă (cf. *Filipeni 2, 8-9*). Astfel, *smerenia lui Hristos Cel ascultător până la moarte jertfelnică pe lemnul crucii vindecă neascultarea lui Adam din grădina Raiului și dăruiește oamenilor, prin înviere, iubire smerită, pace și bucurie sfântă, ca arvună a vieții veșnice din Împărăția lui Dumnezeu*. Deci, iubirea smerită a lui Hristos Cel răstignit și înviat schimbă smerenia vieții pământești trecătoare a omului întru slava vieții cerești netrecătoare (cf. *Filipeni 3, 21*). Prin Întruparea Sa ca om, Iisus Hristos asumă viața omenească amestecată cu moartea, pentru a-i face pe oamenii muritori părtași ai vieții Sale veșnice. Prin urmare, **numai iubirea smerită și jertfelnică a lui Hristos Cel răstignit și înviat poate**

dărui oamenilor viața veșnică (1 Corinteni 15, 3 - 4, 12). Iar după învierea de obște a tuturor oamenilor, cei ce au arătat în timpul vieții lor pământești iubire smerită și milostivă față de semenii aflați în nevoi vor primi de la Hristos – Dreptul Judecător bucuria și slava vieții veșnice din Împărăția lui Dumnezeu (cf. Matei 25, 31-46).

Sfânta Scriptură a Noului Testament ne mai învață că *Taina Întrupării lui Hristos arată legătura directă între Fiul lui Dumnezeu și creație, deoarece Întruparea Fiului lui Dumnezeu era de la început însuși scopul creării lumii* (cf. Efeseni 1, 4; 2 Timotei 1, 9). **„Toate s-au făcut întru El, prin El și pentru El (cf. Coloseni 1, 16). „Toate prin El s-au făcut; și fără de El nimic nu s-a făcut din ceea ce s-a făcut. Întru El era viața și viața era lumina oamenilor” (Ioan 1, 1-5).** Așadar, Iisus Hristos vine în lume pentru a împărtăși lumii iubirea Lui smerită și milostivă, dătătoare de pace și bucurie, ca arvună a vieții veșnice din Împărăția lui Dumnezeu (cf. Romani 14, 17). De aceea, cântările liturgice ortodoxe referitoare la Sărbătoarea Nașterii Domnului ne îndeamnă astfel: **„Veniți, credincioșilor, să ne înălțăm dumnezeiește și să vedem cu adevărat dumnezeiasca pogorâre de sus în Betleem și curățindu-ne mintea prin viață curată să aducem în loc de mir fapte bune; să pregătim prin credință intrarea sărbătorii Nașterii și cu cei de sus să strigăm: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, Celui în Treime, prin Care S-a arătat între oameni bunăvoirea mântuind pe Adam din blestemul cel dintâi, ca un iubitor de oameni!”**⁵.

⁵ Mineiul pe Decembrie, rânduiala Ceasurilor împărătești, Ceasul al VI-lea, stihiră glasul 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2012, p. 415.

Dreptmăritori creștini,

Anul 2020 a fost în Patriarhia Română „*Anul omagial al pastorației părinților și copiilor*” și „*Anul comemorativ al filantropilor ortodocși români*”, având ca scop **cultivarea vieții creștine în familie și promovarea educației creștine** în societatea contemporană, precum și **promovarea filantropiei creștine astăzi**, ca lucrare esențială în activitatea Bisericii. *Familia, binecuvântată de Dumnezeu spre a cultiva iubirea reciprocă și a da naștere copiilor, este izvor de viață sfântă pentru fiecare popor și pentru întreaga umanitate.*

Cunoscând provocările actuale la adresa familiei creștine este necesar să afirmăm cu tărie sfințenia căsătoriei, solidaritatea în familie și între familii, demnitatea maternității, a paternității, a filiației și a fraternității, ca daruri ale iubirii lui Dumnezeu, ce trebuie cultivate în comuniune de iubire și coresponsabilitate.

În contextul pandemiei de astăzi, omenirea confruntată cu noul coronavirus traversează o perioadă grea privind viața și sănătatea oamenilor. Și poporul român este îndoliat și întristat, deoarece mulți români au decedat, iar alții au suferit până când s-au vindecat de această boală. **Prin urmare, este mare nevoie de multă rugăciune, de solidaritate și ajutorare frățească.** În acest sens, adresăm îndemn părintesc tuturor, de a veni în ajutorul celor aflați în suferință și în lipsuri, a familiilor sărace, sprijinind familiile cu mulți copii, bătrânii și persoanele singure, descurajate, îndoliate și îndurerate, *oferindu-le un semn al iubirii milostive a lui Hristos față de ei, un cuvânt bun și o faptă bună.*

Sărbătoarea Nașterii Domnului este un prilej de întărire a comuniunii, de întrajutorare și de fapte de milostenie, care sunt roade ale dreptei credințe, mărturii concrete ale iubirii noastre smerite față de Dumnezeu și față de oameni.

Lumina Pruncului Iisus născut în Betleem ne cheamă să arătăm mereu în jurul nostru, prin cuvânt și faptă, semne de speranță, de pace și bucurie.

Ca și în anii precedenți, la cumpăna dintre ani, adică în noaptea de 31 decembrie 2020 spre 1 ianuarie 2021, și în ziua de Anul Nou, *să înălțăm rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El în anul 2020* care a trecut și să-I cerem ajutorul în toată lucrarea cea bună și folositoare din *Anul Nou 2021* în care intrăm. Să pomenim în rugăciunile noastre și pe toți românii care se află printre străini, în jurul granițelor României sau în diaspora română, **ca să păstrăm, cu multă iubire frățească, unitatea de credință și de neam.**

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale *Nașterii Domnului, Anului Nou 2021 și Botezului Domnului*, vă adresăm tuturor părintești binecuvântări, doriri de sănătate și mântuire, pace și bucurie, fericire și mult ajutor de la Dumnezeu în toată fapta cea bună, dimpreună cu salutarea tradițională: „*La mulți ani!*”.

„Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!” (2 Corinteni 13, 13).

Al vostru către Hristos-Domnul rugător,

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

„Hristos Se naște, slăviți-L!
Hristos din ceruri, întâmpinați-L!
Hristos pe pământ, înălțați-vă!
Cântați Domnului tot pământul și,
cu veselie, laudați-L, popoare, că S-a preaslăvit”.

(Catavasia I la Nașterea Domnului)

2020

**ANUL OMAGIAL AL PASTORAȚIEI
PĂRINȚILOR ȘI COPIILOR
ȘI
ANUL COMEMORATIV
AL FILANTROPILOR ROMÂNI**

Însemnare: Preacucernicii preoți vor citi această Pastorală în bisericile parohiale în prima zi de Crăciun, iar în filii, a doua zi.

Data în Reședința noastră patriarhală din București la praznicul Nașterii Domnului, anul mântuirii 2020.